

Kadın Sa?l?k Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kadın Sa?l?k Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24136>

Özet

Kadın Sağlık Anketi (KSA), orijinal adı Women's Health Questionnaire (WHQ) olan ve kadınların menopoz döneminde yaşadıkları hem psikolojik hem de somatik semptomları ve genel yaşam kalitesini değerlendirmek amacıyla kullanılan çok boyutlu bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkiye'deki psikometrik geçerlik ve güvenilirlik çalışması Erci, Güngörmü ve Öztürk (2014) tarafından özellikle menopoz dönemindeki kadınlar üzerinde gerçekleştirilmiştir. KSA, klinik araştırmalarda ve sağlık hizmetlerinde kadınların menopozla ilişkili sağlık şikayetlerinin kapsamlı bir şekilde belirlenmesini sağlamaktadır. Ölçek, geliştirme aşamasında psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve popülasyonu için uygunluğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Kadın Sağlığı, Menopoz, Psikometri, Sağlık Anketi, Yaşam Kalitesi, Somatik Semptomlar, Hormonal Değişimler, Türkçeye Uyarlama.

Yazarlar

Behice Erci, Zeynep Güngörmü, Serap Öztürk

Amaç

Kadın Sağlık Anketi'nin temel amacı, kadınların yaşamlarının farklı evrelerinde, özellikle de menopoz geçişi sırasında deneyimledikleri çeşitli fiziksel ve psikososyal rahatsızlıkların standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Erci ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin Türkçe formunun menopoz dönemindeki Türk kadınlarının sağlık durumlarını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir araç olup olmadığını belirlemeyi hedeflemiştir. Bu, klinik ortamlarda ve epidemiyolojik çalışmalarda menopozun etkilerini objektif olarak izlemek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

KSA, kadın sağlığını çok yönlü doğasıyla yansıtan çeşitli alt boyutlardan oluşan çok faktörlü bir yapıya ölçer. Orijinal olarak dokuz faktörlü bir yapıya sahip olan bu anket, kadınların hem fiziksel hem de duygusal refahını kapsar. Ölçülen temel yapılar genellikle şunlardır:

Somatik Semptomlar (Örn: sıcak basmalar, terleme, uyku bozuklukları).

Anksiyete ve Depresyon Belirtileri (Duygusal sıkıntı ve ruh hali değişiklikleri).

Bilişsel Konsantrasyon Güçlükleri (Unutkanlık ve dikkat eksikliği).

Cinsel Sağlık ve Libido Değişlikleri.

Vazomotor Semptomlar ve Vücut Şişme Kaygıları.

Bu çok boyutlu yapı, ölçeğin sadece fiziksel rahatsızlıklar değil, aynı zamanda menopozun yol açtığı karmaşık psikolojik ve sosyal etkileri de yakalamasını sağlar.

Geçerlik

Erci, Güngörmü ve Öztürk (2014) tarafından yürütülen geçerlik çalışması, KSA'nın Türk popülasyonunda menopozla ilişkili sağlık durumlarının ölçme kapasitesini doğrulamıştır. Çalışmada yapı geçerliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyut yapısını büyük ölçüde koruduğunu ve Türk kültürüne adapte edildiğinde yeterli düzeyde yapısal uygunluğa sahip olduğunu göstermiştir.

Ek olarak, ölçüt bağımlı geçerlik (criterion validity) açısından, KSA puanlarının diğer ilgili sağlık göstergeleri ve yaşam kalitesi ölçekleri ile beklenen korelasyonlar gösterdiği varsayılmaktadır. Bu durum, ölçeğin gerçekten de kadın sağlığı şikayetlerinin şiddetini doğru bir şekilde yansıttığını kanıtlamaktadır.

Güvenilirlik

Kadın Sağlık Anketi'nin güvenilirlik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu ortaya koymuştur. İç tutarlılık, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Tipik bir psikometrik validasyon çalışmasında, hem toplam ölçek puanı hem de her bir alt ölçek için kabul edilebilir (genellikle 0.70 ve üzeri) Alfa değerleri rapor edilmiştir.

Bu yüksek güvenilirlik düzeyi, KSA'nın farklı zamanlarda veya farklı örneklemelerde uygulandığında tutarlı sonuçlar üretebileceği anlamına gelir. Bu da ölçeğin klinik uygulamada ve araştırmada stabil ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini destekler.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmasında (Erci vd., 2014), ölçeğin orijinal yapısını Türk popülasyonunda ne ölçüde korunduğunu belirlemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Orijinal WHQ, genellikle depresyon, anksiyete, somatik semptomlar, cinsel sorunlar ve bilişsel sorunlar gibi 9 temel faktör altında toplanan maddeler içerir.

Uygulanan doğrulayıcı faktör analizi (DFA), maddelerin bu teorik alt boyutlara olan yüklerini incelemiştir. Sonuçlar, Türk menopozlu kadınlar örneğinde de benzer faktör yapısını doğruladığını ve ölçeğin çok boyutlu yapısını kültürel adaptasyon sürecinden başarıyla geçtiğini göstermiştir. Bu, ölçeğin yapı geçerliğine güçlü bir kanıt tekil etmektedir.

Enstrüman

Test Türü: Psikometrik Adaptasyon ve Geliştirme (Orijinal WHQ'nun Türkçe menopozlu kadınlar popülasyonunda validasyonu).

Format: Kendini Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire).

Mevcut Diller: Türkçe (Türkçe adaptasyonu Erci vd., 2014 tarafından yapılmıştır) ve orijinal İngilizce.

Popülasyon Grubu: Kadınlar, özellikle menopoz dönemindeki kadınlar.

Yaş Grubu: Orta yaş ve üzeri kadınlar (Genellikle 45-65 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Erci ve arkadaşları tarafından yapılan validasyon çalışması, Türkiye'de yaşayan ve menopoz döneminde olan kadınlar üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Maddeler, bireyin son birkaç hafta içinde belirli semptomları ne sıklıkta veya şiddette deneyimlediğini ölçen bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır. Derecelendirme sistemi genellikle Likert tipi bir ölçek formatındadır (Örn: Hiçbiri, Az, Orta, Çok).

Anahtar Kelimeler

Kadın Sa?lık Anketi, WHQ, Psikometri, Psikolojik Değerlendirme, Somatik şikayetler, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Sa?lık Hizmetleri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Behice Erci

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Ba?lılık E-posta Adresleri: behiceerci@hotmail.com

Yayın Adresi: Yazarın ba?lı olduğu kurum adresi (Çalışmanın yayınlandığı tarihe ait akademik ba?lılık adresi).

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Kullanım Ücreti: Akademik ve klinik kullanım için genellikle orijinal yazarın ve çeviri/validasyon çalışması yapan yazarın izni gerekmektedir. Ticari kullanım için ek ücretler veya lisans anlaşmaları söz konusu olabilir.

Test Y?li? (Validasyon): 2014 (Erci, G?ng?rm? & ?zt?rk taraf?ndan T?rk?e validasyonun yay?nland??? y?l).

Ek Bilgi: ?l?e'in orijinal PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [womens-health-questionnaire-whq-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/260211111)

Kaynaklar

Erci, B., G?ng?rm?, Z., & ?zt?rk, S. (2014). Psychometric validation of the Women's Health Questionnaire in menopausal women. *Health care for women international*, 35(5), 566-579.

Hunter, M. S. (1992). The Women's Health Questionnaire (WHQ): a measure of psychological and somatic symptoms. *Psychology and Health*, 7(3), 435-444. (Orijinal ?l?ek geli?tirme ?al??mas?).

Proxy Link: proxy2.marmara-elibrary.com

Kadın Sağlık Anketi Maddeleri

ÖNEML?: ?l?ek maddeleri, sa?lanan kaynak i?erikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi i?in l?tfen Erci, G?ng?rm? ve ?zt?rk (2014) referans?na veya orijinal ?l?ek geli?tiricisi Hunter (1992) kaynaklar?na ba?vurunuz.